

BRAZILA ESPERANTISTO

60-A JARO

JANUARO-APRILLO 1966

N.º 622-625

19-a BRAZILA KONGRESO DE ESPERANTO

RIO DE JANEIRO — OKTOBRO 1965

La lastan Solenan Kunsidon prezidis la Rektoro de la Universitato de Brazilo, Prof. D-ro Pedro Calmon, kiu sidas dekstre de la festparolinto, la fama verkisto *Malba Tahan* (Prof. D-ro Júlio Cesar de Melo e Sousa).

Nia ĉefa artikolo en ĉi tiu numero estas la ferma prezidanta parolado de Rektoro Calmon.

JANUARO-APRIL 1966

60-a Jaro

N.º 622-625

BRAZILA ESPERANTISTO

("O Esperantista Brasileiro")

Oficiala organo de

BRAZILA ESPERANTO-LIGO

Societo de publika utileco, laŭ registara

dekreto N. 4356, 26 Oktobro 1921

Direktoro:

A. CAETANO COUTINHO

Respondeca redaktoro (redactor principal):

D-ro CARLOS DOMINGUES

Administracio kaj Redakcio:

Praça da República, 54, 2.º

Telefone: 42-4357

Sidejo de la Brazilia Societo de Geografio

RIO DE JANEIRO — BRAZIL

Senpaga por anoj de B. E. L.

Eksterlande: 18 steloj aŭ 15

respondkuponoj

QUOTA ANUAL DE ADESAO A LIGA BRASILEIRA DE ESPERANTO 1966

(De acordo com os Estatutos todos os membros são automaticamente filiados à organização mundial)

Membro simples: recebe a carteira de sócio, os cupões de serviço e o "Brazilia Esperantista"	4.000
Membro com direito ao Anuário: recebe o mesmo que o antecedente e mais o Anuário do movimento esperantista	10.000
Membro Assinante: recebe o mesmo que o antecedente e mais a revista "Esperanto"	20.000
Membro Mantenedor: recebe o mesmo que o Membro Assinante	30.000
Patrono: recebe o mesmo que o Membro Assinante e paga 10 vezes a quota deste.	
Membro Vitalício: recebe o mesmo que o Membro Assinante e paga 20 vezes a quota deste.	

Todas as importâncias devem ser remetidas em cheque pagável no Rio de Janeiro à

LIGA BRASILEIRA DE ESPERANTO
PRAÇA DA REPÚBLICA, 54, 2.º
Rio de Janeiro, GB

SUBVENCIO

La Leĝo n-ro 862, de la 3-a de Decembro 1965, de la Ŝtato Guanabara (Ŝtata Budĝeto) enhavas du subvenciojn al B.E.L., unu ordinara de Cr\$.. 2.000.000 kaj alia eksterordinara de Cr\$ 1.000.000, voĉdonitaj de la Ŝtata Asembleo kaj sankciitaj de la Ŝtatestro.

Prove a difusão e o valor literário do Esperanto mostrando o

KATALOGO DE ELEKTITAJ LIBROJ EN ESPERANTO

editado pela Universal Esperanto-Asocio com a contribuição das principais editoras esperantistas.

Ricemente ilustrado em papel de luxo, com informações sobre os livros mais notáveis.

Leitura agradável e utilíssima. Cr\$ 2.500

BELOS LIVROS PARA PRESENTE

Dia Komedio	40.000
Jarmiloj Pasas	17.500

Nederlando. Van Vijn	20.000
Vivo e Nia Sinjoro Jesuo ..	3.500
Augla Antologio	10.000
Sub la Jugo	10.000
La Libro de Teo	9.500
Rakontoj de Oogai	10.250

Traduções do ensigne estilista

PORTO CARREIRO NETO

Nova Erao (I.B.G.E.)	300
Por Iu Pli Bona Mondo (I.B.G.E.)	300
La Nova Mondo kaj Esperanto (I.B.G.E.)	300
Urbo Recife (I.B.G.E.)	300
Urbo Vitória (I.B.G.E.)	300
Ago kaj Reago (F.E.B.)	2.500
Antaŭ du mil jaroj (F.E.B.) ...	4.000
Enkonduko en la Studadon de la Spiritismo Doktrino (F.E.B.)	700
En Ombro kaj en Lumo (F.E.B.)	3.000
La Libro de la Mediumoj, em colaboração (F.E.B.)	3.500
La Libro de la Spiritoj (F.E.B.)	3.500
Nia Hejmo (F.E.B.)	2.500
Paŭlo kaj Stefano (F.E.B.) ...	5.500

BRAZILA ESPERANTISTO

60-A JARO

JANUARO - APRILLO 1966

N.º 622-625

DISCURSO

do Magnífico Reitor da Universidade do Brasil, Prof. Dr. Pedro Calmon, proferido na Sessão de Encerramento do XIX Congresso Brasileiro de Esperanto

Senhores que compõem a Mesa do XIX Congresso Brasileiro de Esperanto, minhas senhoras, ilustres esperantistas, meus senhores:

Já ouvimos, através da palavra encantadora, erudita, graciosa e otimista dêste brasileiro das Arábias, que é Malba Tahan, o elogio do Esperanto, através do seu passeio em tórno, não do passado ou da atualidade humana, mas em tórno da estupidez dos homens, que faz que não se entendam convenientemente.

Trago a esta Assembléia uma palavra de afetuosa saudação, e também de estímulo, senão de confiança. Nunca é demais acentuar que é preciso dar ao homem um instrumento adequado à sua conciliação com o homem. É justamente nesta filosofia que palpita a doutrina, que vive, a imortal, o sonho daquele utopista polonês que com tão poderosa antevisão inventou a língua de paz, de concórdia, de reabilitação pela fraternidade, do mundo em que vivemos.

O tema obrigatório do Esperanto é a maldição bíblica. Falariam os homens o mesmo idioma; porém, castigados pela sua imprudência, passaram a desentender-se em todas as línguas. Não esqueçamos Bernard Shaw que com tanta graça disse que

os ingleses e os norte-americanos são dois povos-irmãos separados pela mesma língua...

É preciso, pois, fortalecer e prestigiar a maravilhosa tentativa de entendimento fraterno entre os homens, uma língua que acima das fronteiras que os separam, dos preconceitos que os dividem, das idéias que os afastam ou os repelem, sirva para integrá-los numa humanidade inspirada pelos mesmos ideais.

Ouvi, aqui, do ilustre presidente, essa língua muito bem falada. Há muito tempo que não a ouvia. É uma maravilhosa combinação de sons, é quase uma polifonia glótica, pela qual a música de todos os idiomas civilizados os convoca para a mesma clareira mágica, iluminada de uma esperança diferente. Entendi palavras da nossa vigorosa língua portuguesa. Ouvi vocábulos ingleses; identificam-se os alemães; as línguas eslavas representam-se; é um conagraçamento raro de sons, criando para a alma idealista a expectativa de alguma coisa diferente, uma espécie de fuga para fora das fronteiras físicas do Universo conhecido, numa época e num lugar onde, em forma antológica, os homens se compreendessem através de uma língua sublime.

Admirável invenção! Não creio que se estude ainda outro processo mais eficaz de concórdia internacional. Nesta época dela temos necessidade. Outrora o latim gozou desse privilégio. Tivemos nos séculos XVI e XVII o predomínio do francês. Decaiu para ceder lugar ao inglês, cosmopolita, pragmático, econômico, que hoje predomina na redondeza da terra.

Estas línguas imperiais, porém, carregam consigo uma carga privativa, um sentimento político, um tom nacional. O Esperanto não; é sem compromissos, nem com o espaço, nem com o tempo. Uma língua criada para servir aos espíritos, engendrada para organizá-los, feita com uma ferramenta misteriosa, senão divina, para apaziguar o mundo em proveito de uma paz, que não seria quimérica, porém efetiva, criada pelo diálogo, situada no diálogo e feita para o diálogo, a fim de que o homem, confraternizando com outro homem, articule os grandes argumentos da perfeita, serena, cristã fraternidade.

Será já agora a semente, senão uma coleção, através dos séculos, das utopias que endireitarão, corrigirão o itinerário do bem-estar.

Ai de nós, se não fôsse a idéia, se não fôsse a capacidade de crer na idéia, se não fôsse o poder da idéia! Representantes de tão diferentes regiões se congregam, todos inspirados pelos mesmos altos e desinteressados trabalhos a fim de conversar as razões de melhor entendimento.

Senhor Presidente, ilustres confrades, que ornamentam esta Mesa, minhas Senhoras, meus Senhores. Não trago delegação específica de nenhuma instituição; posso porém assegurar que todas elas a que pertenco me pediriam, se as consultasse, que lhes interpretasse os sentimentos de perfeita e sincera solidariedade.

A minha Academia, as Instituições que integro, o nosso Colégio Pedro II, enfim, todas as coletividades letradas, científicas deste País devem prestigiar esta esplêndida afirmativa da universalização, pela qual se banirá o egoísmo que restringe as expansões da civilização moderna.

Sejam, pois, a mensagem da minha cordialidade, os aplausos que trago a este Congresso, o XIX, para que, na linha da coerência do Esperanto brasileiro, possa por longo tempo esse movimento crescer, encorpar, prorrogar-se para além do tempo e encontrar outros e grandes aliados, em todos os hemisférios, mesmo entre os antípodas, porque, pelo que vejo, é hoje um negócio da China o Esperanto, e não só naquele país. E tudo finalmente em nome dos sentimentos discretos e sábios, mediante os quais Zamenhof em 1887, inventou esta língua, já falada de centenas de milhares de pessoas.

Senhor Presidente, minhas Senhoras, meus Senhores. Não venho trazer, ensinando Padre Nosso ao vigário, a fé aos devotos que a praticam, mas que seja, pelo menos, esta minha mensagem, uma matrícula, que humildemente formulo, sem vestibular prévio, no fácil idioma cosmopolita, uma matrícula a título de excedente, como acontece nas nossas Escolas superlotadas, e que possa dizer lá fora: "Ainda não sou primeiranista de Esperanto, mas candidato a um exame ideal e que possa, com alguma benevolência dos meus juizes, incluir-me naquela orla de idealistas e otimistas, daquele grupo, daquela patrulha, daquele exército que falando uma língua de todos os homens, quer que eles se entendam, não como o lobo do homem, mas como o irmão do homem."

De maldekstre: sidantaj — Carlos Domingues, prezidanto; Irani Baggi de Araújo, kassistino; Ismael Gomes Braga, vicprezidanto; starantaj — Luis Alberto Martins, ĝenerala sekretario; Joel Vasques Manso 2-a sekretario; Floriano Pessoa, 1-a sekretario.

ELEITA A NOVA DIRETORIA

Em Assembléia Geral Ordinária, realizada em 18 de dezembro último, a Liga Brasileira de Esperanto elegeu a seguinte Diretoria para o período de 1966 a 1969:

Presidente — Prof. Dr. Carlos Domingues (reeleito); Vice-Presidente — Sr. Ismael Gomes Braga (reeleito); Secretário-Geral — Sr. Luís Alberto Martins; Primeiro-Secretário — Eng.^o Floriano Pessoa; Segundo-Secretário — Dr. Joel Vasques Manso; Tesoureiro — D. Irani Baggi de Araújo (reeleita).

Conselho Consultivo: Sr. Alcindo Brito (São Paulo), Sr. Augusto Gonçalves de Castro (Paraná), Sr. Antônio Caetano Coutinho (Guanabara), Dr. Luís de Azeredo Coutinho (Minas Gerais), Sr. Francisco Falcão (Pará), Cap. Godofredo de Araújo Góes (Bahia), Gen. Wanderley Francisco Gonçalves (Rio Grande do Sul), Prof. Hans Markus Mabeoone (Pernambuco), Sr. Otávio Viana Peixoto (Rio de Janeiro), Dr. Erlindo Salzano (São Paulo), Sr. Paulino Santiago (Alagoas), Prof. Dr. João Batista Melo e Souza (Guanabara).

Conselho Fiscal: Dr. J. A. Pinto do Carmo, Prof. Henerik Kocher, Coronel Jorge Campos de Oliveira.

A Assembléia aprovou votos de pesar pela morte do Sr. Francisco Ferreira da

Costa Filho, Secretário-Geral da Liga, e de D. Edith Wehrs, Delegada do Movimento em Niterói.

NASKIĜO

ALEXANDRE COUTINHO RIZZO
MANSO

La 20-an de novembro 1964 naskiĝis Alexandre Coutinho Rizzo Manso, unua filo de s-ro Joel Vasques Manso, estrarano de B.E.L., kaj de s-ino Nilda Coutinho Rizzo Manso. Al la junaj gepatroj ni prezentas koran gratulon.

EDZIĜO

La 20-an de februaro 1965 geedziĝis, en São Leopoldo, R. G. do Sul, f-ino Umbelina, filino de nia samideano Carlos H. Dionizio, kaj Antônio Cláudio Sander.

DOKTORIĜO

Nia samideano Antônio Alves Corgosinho Filho dektoriĝis pri Medicino en decembro 1965. Sian kurson li faris en la Medicina Fakultato de la Federacia Universitato de Minas Gerais. Koran gratulon!

XIX CONGRESSO BRASILEIRO DE ESPERANTO

Palestra feita na Rádio das Agulhas Negras, Resende, em Outubro de 1965.

Ouvintes da Rádio das Agulhas Negras, boa noite!

Esperantistaj aŭdantoj, bonan vesperon!

Hoje estou aqui para falar-lhes a respeito do 19.º Congresso Brasileiro de Esperanto, que se realizou no Rio de Janeiro, do dia 16 até o dia 25 d'êste mês, e ao qual tive o imenso prazer de assistir.

Antes de mais nada, desejo salientar o que mais me impressionou no Congresso, isto é: o ambiente de amizade, de confraternidade, de entusiasmo em que decorreu. Havia ali Esperantistas de todos os recantos d'êste vasto país, vindos do Norte, do Sul, do Leste e do Oeste; de Fortaleza, Recife, Bahia, Belo Horizonte, São Paulo, Uberlândia, Curitiba, Porto Alegre, e muitas outras cidades ainda; sem contar os que vieram de mais longe, como nossos coidealistas da Argentina. Poucos minutos depois de iniciada a primeira reunião, todos estavam tagarelando como velhos conhecidos, e tagarelando em Esperanto. Essa língua parecia uni-los mais do que o teria feito a língua portuguesa, falada no entanto pela quase totalidade dos presentes, porque ela contém a semente da união; falando-a, sentiam-se mais perto uns dos outros, como pessoas partilhando de um mesmo ideal.

Mas devo falar-lhes do Congresso. O programa bastante carregado, mas muito bem distribuído, comportava sessões de trabalho na sede da Liga Brasileira de Esperanto para, entre outros fins, coordenar os esforços comuns em vista da propagação da língua; preleções na Fundação Getúlio Vargas sobre os mais variados assuntos, tais que: As Nações Unidas, a Siderurgia, o Petróleo, a Literatura do Esperanto. Houve passeios: um passeio marítimo oferecido pelo Ministério da Marinha, e uma visita a Niterói, oferecida pelo Governo Fluminense. A Liga Brasileira de Esperanto foi homenageada com uma Hora de Arte no Externato Angelorum, cujas alunas tiveram a gentileza de cantar em Esperanto entre outras, a doce canção "Torne a Sorriento", e onde os Congressistas tiveram as primícias de uma delicada comédia escrita por um jovem estudante,

e representada por êle e seus amigos. — No Colégio Pedro II, o professor Mello Souza divertiu os ouvintes, recordando espirituosamente como o conhecimento do Esperanto lhe valeu ser enviado a Washington, quando ainda jovem e modesto funcionário, para representar o Brasil num Congresso Internacional de Esperanto. Disse guardar uma lembrança imperecível dos dias que ali passou, não somente porque graças ao Esperanto pôde travar relações com pessoas eminentes oriundas de várias partes do mundo, mas especialmente porque ali conheceu pessoalmente o Mestre — dr. Lázaro Luiz Zamenhof. — No Instituto Nacional de Música, as maestrinas Marlice Beleza e Jacyra M. Vianna organizaram uma verdadeira festa de arte, em que várias canções e árias, clássicas e populares, foram cantadas em Esperanto. Para coroar essa homenagem à Liga Brasileira de Esperanto, a Orquestra Guanabarina de Amadores, em conjunto com o Orfeão de Professores do Estado do Rio, executou de maneira magistral a "Invocação em defesa da Pátria", de Villa Lobos — Para terminar com a parte artística, devo mencionar ainda a recepção oferecida pela "Casa dos Poveiros", durante a qual nossos irmãos de Além-Mar executaram suas danças e seus cantos típicos.

Já viram que a ciência, a cultura e a arte foram mobilizadas para abrilhantar o Congresso. A parte religiosa não foi descuidada. Na Igreja da Candelária, o bispo D. João Cavati rezou a missa dominical em Esperanto e, nessa mesma língua, pronunciou um sermão apontando-a como instrumento de paz. — Na tarde d'êsse mesmo dia, na Catedral Presbiteriana, o Pastor Tancredo Costa dirigiu o culto Evangélico em Esperanto; e, na 6.ª feira seguinte, o Grão Rabino dr. Henrique Lemle na sinagoga da Rua Gen. Severiano, celebrou culto israelita.

Mas apercebo-me que não lhes falei da sessão inaugural, no Ministério da Educação, cujo vasto auditório ficou repleto. Apesar do não comparecimento do Governador Carlos Lacerda, que havia prometido presidí-la, a inauguração transcorreu cheia de entusiasmo. Foram lidas muitas mensagens de congratulações vindas da Europa e das Américas.

19-a BRAZILA KONGRESO DE ESPERANTO

16 — 25 Oktobro 1965

DIVERSAJ FAKTOJ

GRATULESPRIMO EN LA ĈAMBRO DE DEPUTITOJ

La Deputito per la ŝtato Guanabara S-ro Noronha Filho prezentis en la 22-a de Oktobro al la Ĉambro de la Deputitoj gratulesprimon pro la realigo de la 19-a Brazilia Kongreso de Esperanto. Laŭ komuniko farita de li al BEL, en la sama tago li parolis per loka radiostacio en propramo destinata al diskonigo de la plej gravaj primoj de la Nacia Kongreso.

S-ro Noronha Filho ankaŭ prezentis projekton favoran al Esperanto.

GRATULESPRIMO EN LA PARLAMENTO DE GUANABARA

La Parlamento de ŝtato Guanabara, en kunsido de la 19-a de Novembro, aprobis proponon de S-ro Deputido Levy Neves kun gratulesprimo al BEL pro la 19-a Brazilia Kongreso. La decido estis komunikita al BEL de la sekretario de la Parlamento.

TELEVIDO KAJ RADIO

La programo de Gilson Amado en la Televido Continental, kanalo 9, dank' al la agado de F-ino Débora do Amaral Malheiro, elsendis en la 15-a Oktobro intervjuon pri la Kongreso. Parolis D-ro Joaquim do Couto, Kolonelo Jorge Campos de Oliveira, kaj S-ro Luis Al-

berto Martins. S-ino Lausimar Lauss kaj S-ro Pernambuco de Oliveira gvidis la programon.

Televido Globo, kanalo 4, elsendis la meson en preĝejo Candelária, la malferman kaj ferman kunsidojn en la Palácio de la Kulturo.

Diversaj radistacioj, inter kiuj Radio Nacional per la tre aŭdata programo Reporter Esso, anoncis la sinsekvajn erojn de la Kongreso.

D-ro Hamilton Kozlowski, en programo aranĝita de S-ro Agadyr Torres, parolis per la radistacio Copacabana en la 16-a de Oktobro je la 19-a.

STATISTIKO

Enskribiĝis en la Kongreso 337 membroj, klasigitaj jene:

Laŭ kategorioj — Kontribuantoj 197; Akompanantoj 50; Helpantoj 90.

Laŭ lokoj — Amazonas 2; Pará 2; Piauí 4; Ceará 22; Pernambuco 7; Bahia 17; Minas Gerais 49; Rio de Janeiro 34; Guanabara 121; São Paulo 37; Paraná 9; Santa Catarina 1; Rio Grande do Sul 14; Goiás 5; Brasília 8; Argentino 2; Urugvajo 2; Usono 1.

ANTIKAJ PEJZAĜOJ DE RIO DE JANEIRO

La Brazilia Instituto de Geografio kaj Statistiko, laŭ decido de ĝia Prezidanto, Generalo Agnaldo Sena Campos, kaj kun la kunlaboro de nia Honora Membro S-ro Renato Americano, Estro de la Preso-Servo, preparis kaj donis al B.E.L. esperantan eldonon de la tre interesa kaj bele ilustrita broŝuro "Antikvaj Pejzaĝoj de Rio de Janeiro". La tradukon de la teksto faris Kolonelo Jorge Campos de Oliveira, ĝenerala sekretario de Brazilia Klubo Esperanto.

RUI BARBOSA

Nia amiko, S-ro Luís Franco, mastro de la konata presejo *Gráfica Olímpica*, kiu de multaj jaroj efike kunlaboras kun ni, donacis al B.E.L. 2.000 kolorajn kartojn, kiuj prezentas sur unu flanko bildon de la granda brazilano Rui Barbo-

O orador, prof. dr. Haroldo Lisboa da Cunha, reitor da Universidade da Guanabara, pronunciou vibrante discurso exaltando a divulgação do Esperanto para a união e a pacificação da humanidade.

Mais umas palavras: pelas homenagens recebidas, tanto por parte de educandários como das autoridades federais e estaduais, percebe-se que o movimento Esperantista está despertando o interesse geral. Os homens estão cansados de se guerrearem, e vêem com simpatia uma língua que lhes promete paz e harmonia.

Augusta Bougelet de Souza

sa kaj sur alia lian faman "Konvinkaron". Tiu grandvalora donaco celis ne nur memori nian Kongreson, sed ankaŭ la instalon en la presejo de moderna ofseta servo.

BILANCO

ENSPEZO

	Cr\$
197 Kontribuantoj po 6.000 .	1.182.000
50 Akompanantoj po 3.000 ..	150.000
90 Helpantoj po 1.000	90.000

Donacoj

<i>Alfredo Ferreira da Costa e Silva (Radiamatora Konkurskurso)</i>	51.000
<i>Brazila Klubo Esperanto (kovertoj)</i>	11.880
<i>Diversaj</i>	9.000
Fotoj	31.000

1.524.880

ELSPEZO

Presadoj	314.212
Afranko	98.080
Filatelita Stampilo	12.000
Memorigaĵoj (<i>Tra la Mondo, La Espero, Kartoj, Kraĵoj</i>)	282.000
Emblemoj	75.000
Festoj, ekskursoj kaj akcepto	182.370
Fotoj	140.000
Servoj	135.000
Radiamatora Konkurskurso	137.000
Diversaj pagoj	25.780
Sumo partigita laŭ la artikolo 63-a de la Regularo .	123.438

1.524.880

Rio de Janeiro, la 31-an de Decembro 1965.

Irani Baggi de Araújo
kasistino

Neniam faru konfidencon al virino, kiu cinas sian veran aĝon; se eĉ tion ŝi ne kapablas kaŝi, certe ŝi nenion povas teni en sekreto.

Oscar Wilde

La homo ricevis de la naturo du orelojn, sed nur unu langon, por ke li parolu nur duone tion, kion li aŭdas.

Epikteto

Esperanto-Kurso per Televido

Prof. Francini ĉe la televido

Sub la respondeco de la Sekretariejo de Edukado de la ŝtato São Paulo kaj dank'al kunlaboro de São Paulo Esperanto-Asocio, okazis en la urbo São Paulo en la Kanaloj 2 kaj 5 E-kursoj per televido.

La kurso en la Kanalo 2 komenciĝis la 16-an de la lasta Julio per intervjuo kun la prezidanto de S.P.E.A., S-ro Adolpho Muniz Furtado kaj kun la instruisto, S-roj Arlando Vianna kaj Walter Francini, farita de D-rino Marília Antunes Alves, estrino de la fako pri Ŝtata Lerneja Televido. La lecionoj okazis inter la 19-a kaj la 30-a, de lundo ĝis vendredo, inter 18 kaj 18h 25.

En la Kanalo 5 la kurso fariĝis sabate posttagmeze kaj dimanĉe matene, en la tagoj 17, 18, 24 kaj 25 de Julio, sub la gvidado de la instruistoj S-ino Elvira Fontes kaj S-ro Horácio Pereira dos Santos. Jam antaŭe, la 8-an de la sama monato, la prezidanto de S.P.E.A. respondis, en televida programo en la Kanalo 5, dum unu horo kaj 20 minutoj, al demandoj pri Esperanto.

SKOLTA ESPERANTISTA LIGO

Nia samideano Euclides Caripuna Soares sciigas nin, ke li estas enoficigita kiel provizora nacia reprezentanto de Skolta Esperantista Ligo. Lia adreso: Av. Almirante Tamandaré n.º 979 — Belém — Ŝtato Pará.

BRAZILA KRONIKO

BAHIA

Santana — "Instituição Jesus Cristo", la 13 an de majo lasta, komunikis al ni la fondon de la Esperanta Lernejo "Ismael Gomes Braga", kiu funkcias kun 90 gelernantoj.

MINAS GERAIS

Belo Horizonte — La 27an de aprilo de la pasinta jaro, Esperanto-Societo de Minas Gerais elektis la estraron por la jardujo 65-67: prez.: D-ro Carlos Rezen-de; Vicprez.: Gen. Geraldo Pádua; Sekr. F-ino Josefina Schembri; Helpsekr.: Antônio Alves Gorgosinho Filho; Kas.: Kol. Rivadávia P. Morais; Helpkas.: José Pereira Daniel; Bibl.: F-ino Maria do Carmo Horta Ramalho.

— Esperanto-kursoj: En la sidejo de la kompanio CEMIG — Centrais Elétricas de Minas Gerais S.A. funkciis elementa kurso de Esperanto, por 24 gelernantoj. La lecionoj, verkita de generalo Geraldo A. Gomes de Pádua, gvidanto de la kurso, estis multobligitaj en la presejo de CEMIG.

Alia perfektiga kurso de Esperanto instaligis ĉe la sidejo de Associação Brasileira de Normas Técnicas, por la gelernantoj finintaj la elementan kurson kiun instruis "Blua Rondo", ĉe la filozofia organizaĵo "Alvorada"; partoprenis ankaŭ lernantoj de aliaj kursoj.

Santos Dumont — Esperanta Klubo de Santos Dumont estis fondita en la 4-a de Julio lasta. En la urbo funkciis 3 elementaj kursoj kun ĉirkaŭ 50 gelernantoj. Urbestro, juĝisto, advokatoj, instruistoj kaj instruistinoj kaj aliaj gravaj personoj lernis Esperanton. La gazetoj *Elo* kaj *Rotary Club de Santos Dumont* aperigis artikolojn pri Esperanto.

— En la salono de Grêmio Recreativo Mário de Lima okazis la 27-an de Novembro de la pasinta jaro la soleno por disdono de elementaj diplomoj al la gelernintoj de la kurso starigita de Esperanta Klubo de Santos Dumont en kunlaboro kun Clube Esperantista Juiz de Fora. Prezidis S-ro Kleber Halfeld, kiu reprezentis D-ron Carlos Domingues, Prezidanton de BEL. Oni omaĝis S-ron

José Passini, kursgvidinton kaj S-ron Carlos Benito Palmieri. Paroladis: S-ro Rotatori Hermindo nome de la diplomitoj, D-ro Orlando Rodrigues da Costa, patrono, D-ro Luiz de Azeredo Coutinho por la Esperanto-Societo de Minas Gerais, S-ro Isaltino da Silveira kaj D-ro Angelo Carvalho de Moraes, urbestro. La orkestro de Santos Dumont ludis la Nacian kaj la Esperantistan Himnojn.

Uberlândia — Enoficiĝis en la 15a de decembro 1964 la nova estraro de Uberlândia Esperanto-Klubo: Prez.: prof. D-ro Geraldo Carvalho; Vicprez. Wilson Freitas do Valle; Gen. Sekret. Prof.-ino Gracinda Mota M. Costa; 1.ª Sekretario: Norma Bárbara de Oliveira; 2.ª Sekretario: Alice Vilela Mendes; Kasisto: Wellesley Borges; Bibliotekisto: Júlia Manso Vieira. Kontrolantoj: D-ro Alberto Mendes dos Santos; Sincero Borges da Silva kaj D-ro Carlos de Almeida Wutke.

— Ekde februaro 1965a la Internacia Lingvo estas enkondukita, kiel deviga lernobjekto, en "Colégio Anchieta" — grava edukejo de Uberlândia, Stato Minas Gerais. La kurso estas rezulto de vigla kunlaboro inter prof. Euler Lannes Bernardes, direktoro de la Kolegio, kaj la estaro de Uberlândia Esperanto-Klubo, sub la gvido de Prof. D-ro Geraldo de Carvalho — prezidanto de la Klubo kaj katedra profesoro ĉe la loka Jura Fakultato. La instruanto estas D-ro Carlos de Almeida Wutke, delegito de U.E.A. en Uberlândia. Gratulojn oni sendu al jena adreso: Prof. Euler Bernardes, Direktoro de "Colégio Anchieta", Rua Tiradentes, 77, Uberlândia, MG.

GUANABARA

Rio de Janeiro — En la 19a kaj la 21a de novembro de la pasinta jaro la programo "Grande Teatro", direktata de Jeannette Clair, en la grava stacio Rádio Nacional, disradiis la teatraĵon "La Stelo e la Espero", verkita de Dora Maria, kiu bele rakontis la vivon de Zame-nhof.

— La programo "Documentário J.B." de la tre aŭdata stacio Rádio Jornal do Brasil, elsendis en la 14a de decembro lasta intervjuon faritan de la produktanto S-ro Paulo Siqueira kun Kol. Jorge Campos de Oliveira, sekr. de Brazilia Klubo Esperanto. Ceditaj de Brazilia Esperanto-Ligo, estis aŭditaj kiel fono pecoj de kelkaj esperantaj diskoj.

SÃO PAULO

Bauru — En Kolegio “Guedes de Azevedo” funkcias Esperanto-kurso, ĉiusabate (15a-16a h.)

— En la aŭditorio de Kolegio São José okazis du paroladoj pri Esperanto, fare de prof. Airton Guido Coimbra de Paiva kaj D-ro Jacob Duarte, anoj de la Associação Esperantista de Baurú.

Guarulhos — La loka “Gazeta de Guarulhos” de la 24a de marto, entenas informojn pri Esperanto kaj interesan artikolon “Idioma da Humanidade: Esperanto”, de Lacorday Andrade, kaj anoncas Esperanto-kursojn ĉe “Associação Paulista de Esperanto.”

— Ankaŭ la tiea radiostacio “Rádio Difusora de Guarulhos” disradias programon “Esperanto e Fraternidade”, dimanĉe, posttagmeze, de la unua ĝis la unua kaj duono. La dissendo okazas per mezlongaj ondoj je 1460 kilocikloj, kaj per tropikaj ondoj, je 3.325 kilocikloj (92-metra zono). Prizorgas la programon niaj samideanoj Lacorday Andrade kaj Francisco Teixeira. Koran gratulon!

São Miguel Paulista — La gazeto “Fôlha de São Miguel”, en sia sekcio “Notas Esperantistas”, citas la nomojn de granda nombro da lernejoj brazilaj kie estas kursoj de Esperanto.

Sorocaba — La 15an de decembro 1964 s-ro Manoel B. Garcia faris esperantan prelegon ĉe PRD-7, Rádio Clube de Sorocaba (1080 kc.) Dimanĉe (21:30 ĝis 22:0) estas dissendata la programo “Serões Esperantistas” (Esperantaj Kunvenoj).

En la 27a de tiu sama monato, la esperantista grupo de Sorocaba vizitis la tiean straton-Esperanto kaj organizis festeton kun disdonado de informamaterialo pri la Internacia Lingvo.

Taubaté — D-ro Jatir Gonçalves Vieira, el São João da Boa Vista, organizis esperanto-ekspozicion kaj faris prelegon.

RIO GRANDE DO SUL

Pôrto Alegre — “Associação dos Professores do Ensino Comercial” (caixa postal 1415), kune kun Esperanto Societo de Pôrto Alegre, fondis “Departamenton de Esperanto”, kies celo estas divastigi la Internacian Lingvon ĉe la komerca profesorado.

ESPERANTO NO ESTRANGEIRO

ARGENTINA — O “Centro de Esperanto Zamenhof” da cidade Rio Cuarto organizou um curso de Esperanto, a que concorreram 219 adultos e 27 meninos. Foi desdobrado o curso em várias seções, dirigidas por 6 professores.

AUSTRIA — O eminente esperantista Sr. Franz Jonas, que foi Intendente vários anos, foi eleito Presidente da República. Sempre dedicado à língua internacional e ao Museu Internacional que funciona no Castelo de Hofburg, em Viena, patrocinou a realização da Conferência Européia de Esperanto, em Viena.

ISRAEL — O Club Esperantista de Tel Aviv continua ativo. Em quase todos os domingos há reuniões e interessantes preleções de Esperanto.

LIBÉRIA — A Sr.ª Elizabeth Collins, professora de música na Universidade de Monróvia, esperantista de 1963, foi eleita para o Senado da Libéria, e pretende fundar um grupo esperantista nesse país.

MONGÓLIA — Foram editados 3000 exemplares do manual de Esperanto, compilado pelo Prof. Dr. Rincen, membro da Academia de Ciências de Ulambator.

ANDREO CSEH

La 12-an de septembro okazis la 70-a datreveno de Sro Andreo Cseh. Ĉi — tiu datreveno koincidas kun la 35-a ekzisto de la Internacia Cseh — Instituto de Esperanto.

Preferinde estas ekbruligi kandelan stumpon, ol resti en la mallumo.

DISTRITO FEDERAL

Brasília — Nia samideano Paulo Vieira da Silva, prezidanto de Associação Brasiliense de Esperanto, inaŭguris, la 1an de aŭgusto lasta, la duan elementan E-kurson per radio. Hortabelo: lunde kaj jaŭde, de 8:35 ĝis la 9a horo; mātene (Rádio Educadora de Brasília 640 kc/s).

La ŝildo kaj la inaŭguro en Joinville

PRIVILEGIA VOJO

V. Setälä

O livro recomendado pela U.E.A. para o ensino universal pelo método direto. Com folha suplementar de instruções em português. Ilust. Cr\$ 2.500

NOVAJ STRATOJ

EN SANTOS DUMONT (MINAS GERAIS)

Per leĝo de la 21-a de Junio de la pasinta jaro la Urbestro de Santos Dumont, Stato Minas Gerais donis la nomon Esperanto al strato de tiu interesa urbo, konata pro sia bonega klimato.

Ni transkribas la tekston, en la nacia lingvo de tiu leĝo:

LEI N.º 732

Dá denominação a logradouro Público

A Câmara Municipal de Santos Dumont decreta e eu sanciono a seguinte lei:

Art. 1.º — Fica denominada “RUA ESPERANTO” a atual rua do Bairro São Miguel, conhecida por Rua 35, que faz esquina com a Rua Sebastião David da Fonseca em seu início, e termina na vertente do Bairro Nossa Senhora de Fátima.

Art. 2.º — Revogadas as disposições em contrário, esta lei entrará em vigor na data de sua publicação.

MANDO, portanto, à todas as autoridades a quem o conhecimento e execução da presente lei pertencer, que a cumpram e a façam cumprir tão inteiramente como nela se contém.

Paço da Prefeitura Municipal de Santos Dumont, 21 de junho de 1965

Angelo Carvalho de Moraes
Prefeito Municipal

Ignácio Felisberto de Almeida
Chefe do Serviço de Contabilidade
respondendo pela Secretaria

EN JOINVILLE (SANTA CATARINA)

Kiel sciigite en antaŭa numero, strato de Joinville, Stato Santa Catarina ricevis la nomon Esperanto.

La inaŭguron, kiu okazis en la 1-a de Novembro 1965, ĉeestis ĉirkaŭ cent personoj. La foto montras inter aliaj la urbestron, S-ro Helmut Fallgatter, D-ron Ari Kardec de Melo, Vic-prezidanto de Esperanto-Klubo de Florianópolis, kaj D-ron Eugênio Doin Vieira.

NEKROLOGO

EDITH WEHRS

Aŭtomobila akcidento viktimitis, la 18-an de oktobro, nian karan Edith Wehrs, precize kiam ŝi veturis en Niterói al la inaŭgura kunsido de la XIX B.K.E. De multaj jaroj loĝante en Niterói, ŝi tie estis tre konata kaj estimata pro siaj laboroj sur la kampo de edukado kaj socia helpado. Fakdelegitino de U.E.A. pri Instruado, estraranino de Niterói Esperanto-Klubo, ŝi gvidis multajn kursojn kaj sindone laboris por la efektivigo de la XV Brazila Kongreso de Esperanto. La entombigon ĉeestis multaj esperantistoj, kaj unu reprezentanto de la Kongreso faris funebran paroladon.

FRANCISCO FERREIRA DA COSTA FILHO

Ankoraŭ vigla, malgraŭ siaj 82 jaroj, neatendite forpasis, la 19-an de novembro, la klera, sindona esperantisto Francisco Ferreira da Costa Filho.

Li naskiĝis en São José do Rio do Peixe (nuntempe Don Joaquim), Minas Gerais, en 20-10-1883; studis ĉe la Seminário de Diamantina kaj diplomigis pri

Farmacio en Ouro Prêto. Transloĝiginte al Rio, li konkurse farigis oficisto de Ministerio pri Terkulturo. Granda latinisto, li ekstudis Esperanton en 1946 kaj baldaŭ regis ĝin. Post sia emeritiĝo, li tute sin dediĉis al la Internacia Lingvo.

Plurajn jarojn li estis delegito de U.E.A. en Rio de Janeiro kaj Ĝenerala Sekretario de Brazila Esperanto-Ligo. Kiel instruisto en kursoj per korespondado, li laboris tre sindone kaj kompetente, kaj ĉiam montris neordinarajn lojalecon kaj sincerecon.

PASTRO JOSÉ PINHEIRO DA CUNHA

La 3-an de oktobro 1964 mortis nia samideano Pastro José Pinheiro da Cunha, paroĥestro en São José, Barbacena, Stato Minas Gerais. Ekster la meritoj kiel esperantisto, li estis admirata pro siaj virtoj, tiel ke multaj opiniis lin vera sanktulo. La mortinto estis delegito pri Katolikismo en sia urbo.

KRUCVORTENIGMOJ

Opinio de Sir Winston Churchill pri la krucvortenigmoj:

"Unuaranga instrua distraĵo. Kiam mi sentas min trankvila, ĝi estas la unua parto, kiun mi serĉas en la anglaj gazetoj. Kiam mi sentas min maltrankvila, ankaŭ same mi tuj serĉas ĝin, kaj okupigas pri la solvo, por ke mi trankviliĝu."

EL VIGIL

La tempo, kiel la vento, sekigas la larmojn; kiel la akvo, ilin solvas; kiel la fajro, neniigas la aĵojn; kiel la suno, lumas. Ĝi klarigas tion, kio estas konfuza, malkovras la plej kaŝitan, trovas la perditajn, favorigas la toleron, reamikigas la malamikojn, provas la amon kaj la amikecon, trompas kaj ruinigas la ambiciulojn, forportas iluziojn orgojlon, alportas konformecon. Kiu kontraŭstaras ĝin, frakasas; kiu atendas ĝin, fariĝas potenca; kiu akceptas ĝin kiel aliancanon, amikiĝas kun la saĝeco.

Trad. C. C.

R E C E N Z O

D-ro Ernst Olsson — KREDO, FLO-ROJ, KAJ DINAMITO — Biografia verketo pri Sankta Birgitta, Karl von Linné kaj Alfred Nobel. — Redaktita kaj prilaborita de Gösta Henriksson — Eldono de Eldona Sociedo Esperanto — Malmö — 1961. — 1 vol. 80 p. 19 x 12 cm bele bind. — Prezo en la libroservo de B.E.L.: Cr\$ 4.000, broŝ.

Nia klera samideano sveda Ernest Olsson verkis grandan libron pri la vivo kaj laboroj de aro da eminentaj svedoj, sed lia tro frua morto ne permesis al li eldoni sian libron. Ĉi tiu bela libreto estas ĉerpita el tiu granda manuskripto.

Birgitta — Sanktulino en la Nordo — estas klera, riĉa, politike forta, virta kaj tre energia virino naskita en 1303 kaj mortinta en 1373.

Ŝi ricevis interesajn religiajn revelaciojn, tre oftajn en la Mezepoko, al kiuj ŝi sincere kredis; kaj havis fortajn polemikojn kun la papo. Fine la papo Bonifacius la IX-a deklaris ŝin sanktulino la 7-an de oktobro 1391, 18 jarojn post ŝia morto.

Karl von Linné — La reĝo de la floroj, naskita la 13-an de majo 1707, estis pli konata laŭ sia latina nomo Linnaeus. Li estis sendube la plej genia esploranto de naturscienco en ĉiuj tempoj. Lia gloro estas ĉefe ligita al Botaniko, sed ankaŭ pri Mineralogio kaj Zoologio li estis eminentulo.

Li estis medicina doktoro diplomita en Nederlando, sed la medicino ne forte interesis lin.

Li faris la plej danĝerajn vojaĝojn en Laponujo, tra arbaroj kaj sur marĉoj, por esplori la plantojn de la regiono.

En 1740, dum konkurso por profesoro, oni postulis pruvojn, ke li povas paroli la korektan latinon de la Universitato de Upsala, ĉar lia latino iom lamis. Tiam latino estis la sola lingvo de ĉiuj universitatoj. Dum jarcentoj latino estis vere internacia lingvo de la kleruloj en la tuta Okcidento.

Linnaeus vivis 71 jarojn kaj mortis la 10-an de januaro 1778.

Alfred Nobel — Inventisto, industriulo, mecenato — Alfred Nobel (elparolu Nobel), naskita en

1833 en Stokholmo kaj mortinta en San Remo (Italujo), la 10-an de decembro 1896, eltrovis la dinamiton, kiu faris veran revolucion en la mondo, dank' al la faciligo en malfermado de tuneloj, vojoj, minejoj k.a.; sed en la unuaj tempoj tiu industrio estis tre danĝera kaj ofte liaj fabrikoj krevis kaj mortigis multajn homojn, en diversaj landoj.

Li estis energia idealisto kaj testamentis la sumegon de 32 milionoj da svedaj kronoj por disdonado de premioj ĉiujare por tiuj, kiuj en la jaro "faris la plej grandan servon al la homaro. Tio validas por malkovro aŭ invento en la kampo de fiziko, por malkovro aŭ progreso en kemio, por malkovro en la kampoj de fiziologio aŭ medicino, por la plej bonkvalita beletra verko de ideala tendenco kaj por la plej granda aŭ plej bona agado fratigi la popolojn, forigi aŭ malpliigi konstantajn armeojn kaj iniciati aŭ akceli packongresojn. (Ĉe la disdono de la premioj en decembro 1960 ĉiu premio valoris 226.000 sv. kron. *Red.*)" (El la paĝo 77).

De preskaŭ 70 jaroj do oni distribuas tute regule tiujn premiojn.

Li estis granda bonfaranto de la homaro.

Lingvo, papero, bindo plej bonaj. Modela libreto.

I.G.B.

Antoine de Saint-Exupéry — LA ETA PRINCO — Trad. Pierre Delaire — Akvareloj de la aŭtoro — 100 paĝoj — 15,5 x 21 cm — Eld. Esperantista Libro-Klubo "Edelvejso", Orléans — 1961 — Prezo ĉe BEL: Cr\$ 11.000

"... Ami ne estas iuj du rigardi unu la alian, sed ili kunaj rigardi en la saman direkton."

De unu el la sep verkoj de la aŭtoro de tiu ĉi penso Pierre Delaire faris tradukon kiu ludos netakseblan rolon en la esperanta movado, malpli dank' al la favoroj de Esperanto al la popoloj ol dank' al la favoroj al Esperanto antaŭ la popoloj. Tio sufiĉas. "La Eta Princo", aŭ "Le Petit Prince", jam estas vaste konata ekde la fino de la jaro 1942-a — dum sur la Teron falas la milito — du jarojn antaŭ la morto de Saint-Exupéry. Kaj ankoraŭ eta li estas nun: eta por la "grandpersonoj", sin okupantaj pri sia grandeco.

Tial estas superflue paroli pri tio kion la mondo konas pli bone ol ni. Prefere ni ripetas la vortojn de la tradukinto: "Kvankam precipe verkita por infanoj, la humanista filozofio de "La Eta Princo" — en ĉarma maniero — antaŭ ĉio tuŝas la spiriton, sed precipe la koron de la bonanimaj plenkreskuloj. kiuj — inter aliaj aferoj — scias bone, kiom valoras havi amikon kaj komprenas, ke malpravas la homoj kiuj kredas sin la centro de la mondo. "La Eta Princo" estas plena de eternaj veroj".

En la jaro 1954-a la verko estis endisigita de Gérard Phillippe. Saint-Exupéry mem gravuris pecojn de sia verko sur diskon titolitan "Saint-Exupéry vous parle". Jen estas ideo, kiun la esperantistoj povas preni kaj uzi, ĉu sur diskon ĉu sur sonbendon. Nia opinio la esperanta traduko sugestas tion.

J.V.M.

Drago Kralj — KVAR PRELEGOJ — pri Esperanta Literaturo. 1 vol. 192 p. 16,5 x 12 cm. — Eldono de Eldona Sekcio de Slovena Esperanto-Ligo — Ljubljana — 1960. Prezo en la libroservo de B.E.L.: Cr\$ 4.000

La libro komenciĝas per la saĝaj paroloj de Degenkamp: "Miriga estas la rilato inter la lingvo kaj literaturo: la literaturo ĝermas kaj kreskas el la lingvo kaj inverse — la lingvo nutriĝas kaj kreskas pere de sia literaturo. Ĝi estas evoluo kaj reciproka evoluigo. La historio pruvas al ni, ke lingvoj, parolataj eĉ de malgrandaj nacioj, ne pereas eĉ malgraŭ kelkcentjara subpremado, se tiu lingvo havas literaturon, kiu spirite nutran la lingvon, konservas ĝin viva eĉ en plej malfacilaj cirkonstancoj". (P. 9).

Tri prelegoj studas la poezion, kiu en Esperanto elvolviĝis kaj maturiĝis pli frue ol la prozo; nur la kvara prelego traktas la prozon.

Inter la poetoj oni bedaŭras la silenton pri la nomo de F. V. Lorenz, la aŭtoro de "Diverskolora Bukedeto" kaj tradukinto de "Bhagvad-Gitā". Nur du brazilaj nomoj aperas en la libro, nome Geraldo Mattos kaj Sylla Chaves.

La aŭtoro taksas Julion Baghy ankaŭ kiel plej rimarkindan proziston.

La "Antologio de Brazilaj Rakontoj" estas preterpase menciata en la paĝo

DIPLOMOJ

1965

Faris ekzamenon kaj ricevis diplomon jenaj esperantistoj:

NORMA ELEMENTA DIPLOMO

Brazila Klubo "Esperanto", Rio de Janeiro:

Rosmarie Nair de Oliveira
Diógenes Magalhães Pereira da Silva
Affonso Borges Gallego Soares
Jair Salles
Murillo Constant de Andrade Fraenkel
Jehovanira Galvão Chrysóstomo de Sousa

Ĉe Federação Espirita Brasileira pere de Brazila Klubo "Esperanto":

Izaltina de Oliveira Moreira
Nilze Ferreira Campello
Dulce Cunha Xavier de Brito
Thereza de Goes Telles Alves
Nadir Leite de Medeiros
Hamilton da Costa Pinto
Marcelina de Azevedo Carneiro
Geusa Baptista de Vasconcelos

Associação Brasiliense de Esperanto, Brasília:

Horizontina Modestina da Silva
Gildásio Macedo
Maria do Rosário Brito

Associação Capixaba de Esperanto, Vitória:

Aloysio de Souza Telles

173; sed ankaŭ la granda "Esperanta Antologio", kun poemoj de 1887 ĝis 1957, estas nur apenaŭ menciata.

En malgranda volumo la klera aŭtoro donas al ni tre utilajn informojn pri la impona progreso de nia literaturo: dekoj da vere eminentaj beletristoj posedas ĝisfunde la lingvon kaj verkas per ĝi belajn poemojn, rakontojn, eseojn.

Preseraroj estas tre maloftaj kaj nur unu ni devas korekti: la tria verso en la paĝo 15, estu legata jene:

"Ni ĝin atingos per la potenco".

Ĉiu esperantisto trovos plezuron kaj instruon en ĉi tiu libro.

I.G.B.

Elza Xavier de Brito Lemme
Borelli Lavinas Marcello
Márcia Valentim Vassallo
Maria de Lourdes Medeiros Franklin
Naly Santos Valentim
Scheise Cauás Alcoforado
Carlos Alberto Pimentel
Inaura David da Silva
Sylvia Mary Neves
Edson Pinho Carpes
Egilda Davina dos Santos
Carlos Bernardo Ohlsen
Vera Dulce de Campos Barros

Clube Esperantista Juiz de Fora, Juiz de Fora, MG:

Dauracy da Silva Portela
Iara da Silva Martins
Leise Tavares de Souza
Lúcia Furtado de Mendonça
Maria José Furtado de Mendonça
Sônia Tavares de Souza

Per Clube Esperantista Juiz de Fora, Santos Dumont, MG:

Álvaro Ribeiro do Nascimento
Carlos Benito Palmieri
Carlos Montezi Evangelista
Helena Maria da Fonseca
Helenice Queiroz Siqueira
Hortência Guerra de Queiroz
José Berg
José Roberto Cabral
Joaquim Dias da Costa
Luiz Montezi Evangelista
Luiza Domingos de Paula
Maria Imaculada Herthel Vidigal
Mário Luiz Ribeiro
Nelson Feliciano de Queiroz
Roberto Montezi Evangelista
Rotatori Hermindo
Wilson Biazutti

Uberlândia Esperanto-Klubo, Uberlândia, MG:

Sônia Maria Santos
Nidia Nunes
Nilza Nunes
Licurgo Modesto de Almeida Júnior
Edélzia Maria de Queiroz

Ce Universidade do Ceará pere ãe Ceará Esperanto-Asocio, Fortaleza:

Cesar Oliveira de Barros Leal
Carlos Lima Melo
Paulo Henrique Pordeus
José Maria Cruz Andrade Filho
Iris dos Santos Cardoso
José Aquino do Nascimento

Francisco Sérgio Pinheiro Regadas
Astréa Barreto Braga
Stella Maria Tôrres da Silva
Rose Mary Barbosa da Silva
Francisco Haroldo Parente Saunders
Francisca Fátima Moreira Barreto

PER KORESPONDADO:

Maria Rosa De Angelis, Potirendaba, SP
Flávio Aparecido da Silva, Santa Bárbara d'Oeste, SP
Antônio Luiz Cardoso, São Paulo
Oswaldo Kaseker, Itapeva, SP
Antônio Carlos Busato, São Paulo
Américo Amaro de Pina, Brasília
Beatriz Machri de Pellegrini, Santa Maria, RS
Wallace Jorge Amaral Amery, Bauru, SP
Alaor Ferreira de Oliveira, Mairi, BA
Ethamar Guimarães, Taubaté, SP
Francisco Rodrigues de Moraes Sobrinho, Goiânia
Honório Gil Martins, Presidente Epitácio, SP
Pedro José Granero, Santa Vitória do Palmar, RS
João Inácio Fernandes, Coronel Fabriciano, MG
Maria da Glória Martins, Campos, RJ
Manoel Moacir Siscatti, Ribeirão Preto, SP
José Kormann, Rio Negrinho, SC

Ce Campanha Nacional de Educandários Gratuitos, Além Paraíba, MG:

Carlos Alberto da Costa Marques
Edésio Marques Sereno
Licéa Maria de Sales Abreu
Lizia Terezinha de Sales Abreu
Nailson Leandro Neiva
Roberto Simplicio da Cunha

Ce Associação Pernambucana de Esperanto, Recife:

Luzia Célia da Silva Reis
Ezr Cunha Andrade

Ce Associação Atlética Banco do Brasil Campos, RJ:

Joemio da Silva Pessanha
Yvan Luiz Gomes Tardin
Vladimir Pereira da Costa

NORMA SUPERA DIPLOMO

Brazila Esperanto-Ligo:
José Passini

Brazila Klubo "Esperanto", Rio de Janeiro:

Hélio Nunes da Costa
 Paulo Sérgio Viana
 Milton Paulino dos Santos
 Maria da Conceição de Sousa
 Manoel Fernandes da Silva Sobrinho
 Almir Ferreira
 Edemir Rodrigues da Silva

PER KORESPONDADO:

Helena Moré, Baurú, SP
 Maria Encarnação Moreno, Baurú, SP

Ce Universidade do Ceará pere de Ceará Esperanto-Asocio, Fortaleza:

José Dutra Mendes
 José Gerardo de Oliveira
 Antônio Soares de Alcântara
 Mires Braga Meireles Cardoso

NORMA PROFESORA DIPLOMO

Brazila Esperanto-Ligo:
 Vivaldo Marcelino da Silva

Brazila Klubo "Esperanto", Rio de Janeiro:
 Floriano Negreiros de Vasconcelos Pessoa

Kiam oni ofendas vin, levu vian animon tiom alten, ke la ofendo ne povu atingi ĝin.

Descartes

Tradukanto devas havi iaspekan moralon kaj trovi la plej konvenan solvon por komprenigo. Tamen perfdi la verkiston oni ne rajtas.

F. Szilágyi

LAŬGRUPA MEMBRO-STATISTIKO 1965

GRUPO	AM	MJ	MA	MS	DM	HM	JMJ	JMA	KUNE
Ceará E. A.	1	1	2	—	—	—	4	—	8
Verda Stelo E. G.	—	—	2	—	—	—	—	—	2
G. E. Limoeiro Norte	2	—	3	1	—	—	—	—	6
A. Pernambucana E.	6	3	3	—	1	—	—	—	13
A. Baiana E.	—	—	8	—	—	—	—	—	8
S. Mineira E.	49	1	9	3	4	—	—	—	66
Caratinga E. G.	2	—	2	—	1	—	—	—	5
C. E. Juiz de Fora	1	—	3	1	—	—	—	—	5
São Lourenço E. G.	3	—	3	—	—	—	—	—	6
E. K. João Ernesto	3	—	1	—	—	—	—	—	4
Uberlândia E. K.	15	1	1	—	—	—	—	—	17
A. Capixaba E.	12	—	3	—	—	—	—	—	15
Niterói E. K.	4	—	3	—	1	—	—	—	8
Resende E. K.	8	—	1	—	—	—	—	—	9
Volta Redonda E. K.	—	1	4	—	—	—	—	—	5
Brazila K. E.	52	10	37	10	9	1	—	1	120
A. Paulista E.	1	1	4	—	3	—	—	—	9
C. E. Santos	7	—	2	—	1	—	—	—	10
G. E. F. V. Lorenz	4	—	1	—	—	—	—	—	5
Verda Stelo E. S.	—	—	4	—	—	—	—	—	4
E. K. Zamenhof	4	—	4	—	—	—	—	—	8
Paraná E. A.	2	—	4	1	—	—	—	—	7
E. S. Pôrto Alegre	19	2	3	—	3	—	—	—	27
E. Rondeto	—	—	1	—	—	—	—	—	1
E. S. São Leopoldo	17	—	2	1	—	—	—	—	20
A. Brasiliense E.	1	1	3	3	1	—	—	2	11
26 grupoj	213	21	113	20	24	1	4	3	399

En 1965 estis enskribitaj en la Movado 1096 brazilaj membroj el kiuj 697 izolaj: